

Силабус курсу
Література у транскультурному просторі

Освітній ступінь – магістр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова і література)»

Кількість кредитів – 7

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Дні занять: за розкладом

Консультації: за розкладом

Мова викладання: українська, англійська

Керівник курсу

Кандидат філологічних наук, доцент Кондратьєва Тетяна Богданівна

Контактна інформація: kondratieva.tetiana@tnpu.edu.ua

+38 098 284 43 60

Анотація дисципліни

Дисципліна «Література у транскультурному просторі» спрямована на підготовку кваліфікованого вчителя середньої школи, спроможного аналізувати та інтерпретувати художні тексти в контексті сучасної транскультурної парадигми та відповідно формувати соціокультурну компетентність учнів засобами художньої англійської літератури.

Мета дисципліни ознайомити студентів з основними теоретичними положеннями сучасної зарубіжної і вітчизняної думки в царині транскультуралізму та навчити їх здійснювати поглиблений аналіз-інтерпретацію літературних англійських творів, акцентуючи увагу на дослідженні різних культурних парадигм та їх взаємодії:

- ознайомити студентів із основними критичними працями вітчизняних та зарубіжних науковців;
- ознайомити з основними методологічними принципами, методами і прийомами дослідження феномена «іншого» у художньому творі;
- навчити студентів самостійно аналізувати художні твори на предмет виявлення художньо трансформованих культурних концептів.

Предмет навчальної дисципліни – художня англійська література у парадигмі транскультуралізму як філософсько-естетичного напрямку кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Організація навчання (структура курсу)

Години		Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	практичні			
6	4	Тема 1. Транскультуралізм як філософсько-естетична течія кін. ХХ – поч. ХХІ століття.	Знати основні суспільно-історичні умови виникнення філософії транскультури. Вміти диференціювати за	Питання для обговорення.

			ключовими характеристиками поняття мультикультуралізм та транскультуралізм. Розуміти засадничі принципи основних теоретиків цього філософського напрямку.	
6	4	Тема 2. Роль літератури як соціокультурного феномена в умовах глобалізаційних процесів.	Розуміти основні фактори, що впливають на зміну світової культурної парадигми. Знати основні функції літератури як соціокультурного явища. Вміти визначати риси транскультуралізму у літературі.	Питання для обговорення, презентації.
6	4	Тема 3. Питання ідентичності у літературі.	Знати твори письменників емігрантів, у яких відтворюються проблеми ідентичності в контексті транскультури. Розуміти суть поняття «гібридна ідентичність» та «письменник через дефіс». Вміти аналізувати художні літературні твори на предмет функціонування дихотомії «свій/чужий» як етапу до транскультурної свідомості.	Питання для обговорення, презентації, художні тексти.
6	4	Тема 4. Естетика транскультуралізму.	Знати основні естетичні принципи транскультуралізму. Розуміти транскультурну парадигма візуальної, медіа та матеріальної культури. Вміти визначати риси транскультури у творах мистецтва.	Питання для обговорення, презентації, художні тексти.
6	4	Тема 5. Транскультурна поетика літературного твору.	Знати основні риси літературного твору в контексті транскультуралізму. Вміти визначати особливості побудови хронотопу такого художнього твору.	Питання для обговорення, презентації, художні тексти.

6	4	Тема 6. Транскультурність та космополітизм у літературі.	Вміти розрізняти проблеми космополітизму та транскультурності на прикладі сіно-американської літератури. Знати особливості художньої трансформації питання мовної ідентичності у контексті емігрантського письма.	Питання для обговорення, презентації, художні тексти.
8	4	Тема 7. Постколоніалізм у контексті транскультури.	Знати типологію основних характеристик колоніального, антиколоніального, та постколоніального письма. Вміти визначати художнє оприявнення інверсії відносин «імперія/колонія», «центр/маргінес» у художніх творах. Знати основні риси культурної колонізації Західного світу.	Питання для обговорення, презентації, художні тексти.
44	28			

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 9.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 10.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
ФК 1.	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК 3.	Здатність критично осмислювати історичні
ФК 6.	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК 8.	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
ФК 9.	Здатність планувати, організувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі англійської філології.
ФК 10.	Володіння лінгводидактичними вміннями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах
	Програмні результати навчання
ПРН 6.	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7.	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН 11.	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН 12.	Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну оцінку.
ПРН 14.	Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

Літературні джерела

Основні

1. Epstein M. Transculture. A Broad Way Between Globalism and Multiculturalism. *The American Journal of Economics and Sociology*. January 2009. Volune 68 (Issue 1). P. 327 – 351.
2. Философская компаративистика в поле глобальных перемен. *Вестник РУДН. Серия : Философия*. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/filosofskaya-komparativistika-v-pole-globalnyh-peremen>.

Допоміжні

1. Акопов С. В. Конструирование российской идентичности: принципы транскультурности и критической универсальности. *Научный ежегодник Института философии и права УрО РАН*. 2012. Вып. 12. С. 341-355.
2. Американский характер: импульс реформаторства : очерки культуры США / под ред. : О. Э. Тугановой. М. : Наука, 1991. 384 с.
3. Байбатьрова Н. М. Эссеистика транскультуры М. Эпштейна. *Гуманитарные исследования*. 2012. № 2(42). С. 159-164.
4. Богина Ш. А. Этнокультурные процессы в США. Конец XVIII - начало XIX в. М. : Наука, 1986. 111 с.
5. Бутенина Е. М. Гибридная идентичность как литературная проблема (на материале китайско-американской женской прозы XX века) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.01.03. Владивосток, 2006. 205с.
6. Ващенко А. В. Америка в споре с Америкой. (Этнические литературы США) М. : Знание, 1988. 64 с.
7. Высоцкая Н. Транскультура или культура в транс? *Вопросы литературы*. 2004. – № 2. – С. 3-24.
8. Гуменюк Т. К. Постмодернізм як транскультурний феномен. Естетичний аналіз : автореф. дис. ... д-ра філософ. наук : 09.00.08. Київ, 2002. 38 с.
9. Караваева Е. М. Героини романа Максин Хонг Кингстон «Воительница»: выбор этно-культурных масок. *Сборник Московского государственного областного университета. Идеино-художественное многообразие зарубежной литературы нового и новейшего времени*. Часть 8. М. : МГОУ, 2008. С. 92-102.
10. Малахов В. С. Идентичность. *Современная западная философия : словарь*. 2-е изд., перераб. и доп. М. : ТОН-Остожье, 1998. С. 160-161.
11. Малахов В. С. Неудобства с идентичностью. *Вопросы философии*. 1998. № 2. С. 43-53.
12. Малахов В. Парадоксы мультикультурализма. *Иностранная литература*. 1997. № 11. С. 34-35.
13. Надута Т. В. Культурна амбвалентність як художній прояв транскультурного мислення у романах Емі Тан. *Мова і культура*. 2012. Вип. 15, Т. 4. С. 250-255.

14. Надута Т. В. Транскультурна модель сучасної сіно-американської літератури. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Сер. Філологічні науки*. 2012. № 1. С. 133-139.
15. Письменники про Америку : 15 есероздумів / відпов. ред. : Д. Клак ; пер. укр. мовою М. Д. Слайкер. Вашингтон : Державний департамент США, 2011. 60 с.
16. Радтке Ф.-О. Разновидности мультикультурализма и его неконтролируемые последствия. Ф.-О. Радтке. *Мультикультурализм и трансформация постсоветских обществ* / под ред. : В. С. Малахова, В. А. Тишкова. М. : Институт этнологии и антропологии РАН, 2002. С. 103-115.
17. Селігей В. В. Полеміка як ключ до уявлень Френка Чіна про суспільне призначення літератури. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Сер.: Літературознавство*. 2013. Вип. 1(1). С. 125-133.
18. Тлостанова М. В. Проблема мультикультурализма и литература США конца XX века : дисс. ... докт. филос. наук : 10.01.05. М., 2000. 353 с.
19. Тлостанова М. В. Транскультурація как модель социокультурной динамики и проблема множественной идентификации. *Вопросы социальной теории. Т. V. Человек в изменяющемся мире: Проблемы идентичности* / под. ред. : Ю. М. Резника, М. В. Тлостановой. М. : Изд-во Независимого института гражданского общества, 2011. С. 126-148.
20. Толкачев С. П. Образы гибридности в произведениях англоязычных писателей мигрантов. *Вестник Московского ун-та. Сер. 9. Филология*. 2003. № 1. С. 24.
21. A Resource Guide to Asian American Literature / ed. by : S.-L. C. Wong, S. H. Sumida. New York : Modern Language Association of America, 2001. 345 p.
22. Appadurai A. *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. Minneapolis : Universiti Minnesota Press, 2003. 237 p.
23. *Beginning Ethnic American Literatures* / ed. by : H. Grice, C. Hepworth, M. Lauret, M. Padget. Manchester : Manchester UP, 2001. 304 p.
24. Cheung King-Kok. "Don't Tell": Imposed Silences in The Color Purple and The Woman Warrior". *PMLA*. 1988. Vol. 103. № 2. P. 162-174.
25. Chin F. Come All Ye Asian American Writers Of The Real and The Fake. *The Big Aiiieeeee! An Anthology of Chinese American and Japanese American Literature*. New York : Meridian, 1991. P. 3-64.
26. Cook R. Cross-cultural wordplay in Maxine Hong Kingston's China Men and The Woman Warrior. *MELUS*. 1997. Vol. 22, № 4. P. 133-146.
27. Da Zheng. From the Margin to the Mainstream. Asian American Literature Since the Late 1970s. *In Search of New Identities and Designs: American Literature in the 1980—90s* / ed. : by Y. V. Stulov. Minsk, 2001. P. 150.
28. Dagnino A. Transcultural Writers and Transcultural Literature in the Age of Global Modernity. *Transnational Literature*. 2012. Vol. 4, №. 2. P. 11-24.
29. Epstein M. Transculture: A Broad Way Between Globalism and Multiculturalism. *American Journal of Economics and Sociology*. 2009. Vol. 68, № 1. P. 327-351.
30. *Ethnic American Short Stories* / ed. By : K. D. Newman. New York : Washington Square Press, 1975. 254 p.
31. Huang J. Asian-American Literary "Authenticity": Frank Chin's 1991 Criticism of Maxine Hong Kingston in 1975. New York, 2001. 35 p.
32. Kim E. H. Asian American Literature: an Introduction to the Writings and Their Social Context. Philadelphia : Temple University Press, 1982. 363 p.
33. Kim C. J. Imagining Race and Nation in Multiculturalist America. *Ethnic and Racial Studies*. 2004. Vol. 27, № 6. P. 987-1005.
34. Kingston M. H. Cultural Mis-reading by American Reviewers. *Asian and Western Writers in Dialogue: New Cultural Identities* ed. by : Guy Amirthanayagam. London : MacMillan, 1982. P. 55-56.
35. Kingston, M. H. *The Woman Warrior: Memoirs Of A Girlhood Among Ghosts*. NY : Picador, 1981. 185p.

36. Lim G. The Chinese-American experience: presented at National Conference on Chinese-American Studies. San Francisco, 1980. 24 p.
37. Lim S. G.-L. The Tradition of Chinese American Women's Life Stories: Thematics of Race and Gender in Jade Snow Wong's Fifth Chinese Daughter and Maxine Hong Kingston's The Woman Warrior. *American Women's Autobiography: Fea(s)ts of Memory* / ed. : M. Culley. Medison: University of Wisconsin Press, 1992. P. 252-267.
38. Ling A. Between Worlds: Women Writers of Chinese Ancestry. New York : Pergamon Press, 1990. 292 p.
39. Lustig M. W. Intercultural competence: interpersonal communication across cultures. Boston : Pearson, 2010. 400 p.
40. Rabine L. W. No lost paradise: Social gender and symbolic gender in the writings of Maxine Hong Kingston. *Journal of Women in Culture and Society*. 1987. № 12. P. 471-511.
41. Rogers M. F. Multicultural experiences, multicultural theories / ed. By : G. Ritzer. New York : McGraw-Hill, 1996. P. 35-56.
42. Shu Yuan. Cultural Politics and Chinese-American Female Subjectivity: Rethinking Kingston's Woman Warrior. *MELUS*. 2001. Vol. 26, № 2. P. 199-223.
43. Takaki R. Strangers from a Different Shore: A History of Asian Americans. New York : Penguin, 1989. 594 p.
44. Wang S. Asian American Literature. A Brief Introduction and Anthology. New York : Addison-Wesley Educational Publishers, 1996. 462 p.
45. Women Writers of the West Coast: Speaking of their Lives and Careers / ed. : M. Yalom. Santa Barbara : Capra Press, 1983. 141 p.

Політика курсу

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, здані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Заборонено списувати під час виконання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Письмові завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту, якщо виявлено не більше 20% коректних текстових запозичень.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-7: усне опитування, презентації	50
ІНДЗ (теми 1-7): написання есе	30
Залік (теми 1-7) – підсумковий тест	20
Всього	100